

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „*unicah*“ se plačuje za navadno tristoopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobačnici ali s 8/10 om trgu in v Namski ulici.

Dopisi naj se pošiljajo v vredništvu naročnina pa opredeljenemu „Soča“, č. g. Andreju Tabaj-u, Namska ulica N. 8 v Št. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Naše pravosodstvo.

II.

Prestopimo k obravnavam o rečeh zasebnega ali civilnega prava. Te obravnave se ločijo v neprepirne in prepirne; k prvim spadajo obravnave o zapuščinah in pa vpisavanja v zemljiščne knjige; in te obravnave se rešujejo z odloki ali dekreti; k drugim pa prištevamo vse pravde v pravem ali ožjem pomenu, in rešujejo se z razsodbami.

Obravnave o zapuščinah se vršijo pri c. k. okrajnih sodnijah, le v mestu Gorici pripadajo obravnave o zapuščinah, kedar gre za hiše in druge nepremakljive reči v mestu, c. k. okrajni sodnji v Gorici, druge pa, ki se tičejo le nepremakljivega imetka, c. k. mestni odredjini sodnji, katera obravnava tudi vse zapuščine cele okolice goriške.

Gledè zapuščin so sodnije ob enem vrhovne varstvene oblastnije za maloletne dediče in pa tiste osebe, ki pridejo iz drugih vzrokov pod varstvo, kaker so n. pr. blazni in zapravljivi.

Obravnave o zapuščinah so velikega pomena, ker gre za prisodbo zapuščin ali na podlagi oporok ali pa dedinskega prava.

Naravno je in bi se tudi moralo goditi, da bi se vršile obravnave o zapuščinah s slovenskimi strankami v slovenskem jeziku, da bi se spisevali vsi dotični zapisniki v slovenskem jeziku in izdajali v istem jeziku tudi prisodni odloki, ker vse zapisnike morajo stranke podpisati, in te imajo pravico do tega, da vedò na-

tanjko, kaj da podpišejo, ker tu gre za imetek, za premoženje, za moje in tvoje. To morejo stranke pa le tedaj natanjko vedeti, ako so zapisniki spisani v slovenskem jeziku.

Ker se pa na podlagi prisodnih odlokov tudi vpisujejo premembe nepremakljiv in zemljiščne knjige, je neobhodno potrebno, da se izdajajo ti odloki slovenskim strankam v slovenskem jeziku in da se potem tudi vknjiženje v zemljiščne knjige izvrši v slovenskem jeziku.

Godi se pa navadno narobe; zapisniki spisujejo se pri c. k. okrajnih sodnijah — z jako redkimi izjemami — le v nemškem jeziku in izdajajo se v istem jeziku prisodni odloki in tega posledica je, da se ti odloki vpisujejo tudi v zemljiščne knjige le v nemškem jeziku; v Gorici pa se vršijo vse te obravnave le v laškem jeziku, izdajajo se v tem jeziku prisodni odloki in naposled se ti vknjižujejo tudi le v laškem jeziku.

Slovenske stranke dobivajo toraj navadno prisodne odloke o zapuščinah le v nemškem ali laškem, njim večinoma neumevnem jeziku, tako da večkrat ne vedò, kake pravice se jim priznavajo. Tu drugo ne preostaja, kaker da se podajo k odvetniku, da jim ta vsebino odlokov v slovenski jezik prevede, kar pa strankam spet pripravlja nepotrebne troške. Še drugi pogibeljni nasledki takega nepostavnega ravnanja so pa ti, da nastanejo prepiri in pravde, ker se pripeti, in sicer ne redkokrat, da ne obsegajo zapisniki, v ptujem jeziku pisani, prave volje strank, t. j. tega, za kar so se stranke pogodile.

Če toraj slovenske stranke tirjajo, da se

imajo vršiti vse obravnave o zapuščinah v slovenskem jeziku, izdajati se prisodni odloki in izvršiti vknjiženje v zemljiščne knjige le v njihovem jeziku, je to opravičeno ne le po načelu jezikovne enakopravnosti, ampak to je tudi v interesu varnega in pravičnega pravosodja.

Kar smo rekli o vknjiženju v zemljiščne knjige gledè prisodnih odlokov o zapuščinah, isto velja tudi za vsa druga vknjiženja, ki se vršijo na podlagi kupilnih, zamenjalnih in dolžnih pogodb ali pisem, in to temveč, da se dotične slovenske stranke same lahko prepričajo, ali je v zemljiščne knjige vse tako vpisano, kakor so se one med sabo pogodile.

Ker pa velja od pravosodnega ministra opetovano proglašeno in naglašano načelo, da se imajo sodnijske vloge reševati v jeziku v katerem so pisane, in da se imajo v istem jeziku tudi odloki vknjiževati v zemljiščne knjige, je tedaj tudi le od strank odvisno, ako se bodo tudi v tem oziru izvršila jezikovna enakopravnost. Njim je treba le za to skrbiti, da se dotične pogodbe, dotična dolžna pisma kakor tudi prošnje za vknjiženje spisujejo in vlagajo v slovenskem jeziku, in potem je gotovo, da se bodo v istem jeziku tudi reševale in vknjiževale; če bi pa kak sodnik drznil se, slovenske vloge v nemškem ali laškem jeziku reševati in v ptujem jeziku vknjiževati, potem pa naj se poslužujejo postavnih sredstev, to je rekurzev do višje sodnije in celo do pravosodnega ministerstva, in dosegle bodo gotovo svoje pravice.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Črtice o popotovanji v sv. dežele.

(Dalje).

Keršanski popotnik! Ti menda pazljivo prebraš kar ti le poveršno pravim o svojem popotovanju od Aleksandrije, tega res krasnega pa tudi v zgovinskem in bibliškem oziru zanimivega glavnega mesta nekdanjih Faraonov v Egiptu. Nočem te dalej truditi posebno sè starozgodovinskimi opazkami te klasične afrikanske zemlje. Kiščanska vera se ni mogla nikdar prav vkoreniti v tem delu sveta. In zakaj? Iz sv. pisma ti je gotovo znano, kako je Bog za časa očaka Noeta vse ljudi zavoljo njih hudobije z vesoljnim potopom pokončal. Ko se se vode odtekle, stopil je Noe se svojo družino zopet iz barke na suho ter začel obdelovati zemljo. Eden Noetovih sinov po imenu Kam se je nekega dne zelò nad svojim očetom pregrešil. Vsled tega je oče hudobnega Kama preklel tako, da njegovi potomci še dandanes niso onega prekletstva oproščeni.

Po nauku razlagatelj sv. pisma prišel je namreč Kam v Afriko ter se seboj prinesel prekletstvo. Od tiste dobe, vidiš, je Afrika ostala prekleta zemlja.

En pregrešek proti očetu ima vèe toliko 1000 let trajajoče prežalostne nasledke. — Ravno ti Kamovi potomci so nam svarivni izgled kam pridejo otroci, rod za rodom, katerih stariši so se zoper božjo zapoved pregrešili. Grešne navade starišev preidejo vsemi svojimi žalostnimi nasledki na njih potomce.

Pustimo to ne posvečeno Kamovo zemljo, pustimo sicer zanimivo Aleksandrijo. Raj bodeva vernivši se iz Palestine o njej in o drugem glavnem mestu „Kajiro“ še kaj goverila. Danes po poldne ob 3 urah nas je Loydov parobrod „Hektor“, ki nas je skoraj v 6 dneh iz Trsta do Aleksandrije pripeljal, dalej po globokem morju proti gori Karmel odpravil. Po skoraj 14 urni poti t. j. 31. marca smo dospeli do nekega novega mestica „Port Said“ ki je tako nastalo ino se še množi, da s peskom in blatom, katero iz kanala Suez z velikanskimi in umetnimi napravami kidajo, posušijo in z njim velike, do 5nastropne hiše zidajo. — „Port Said“ je zadnja postaja kanala Suez, po katerem dohajajo ladje iz drugih delov sveta. Sueški kanal je res velikansko delo, ker združuje indijsko sè srednjim morjem. Pot se tako res veliko skrajša njim, ki iz Indije in še bolj oddaljenih krajev starega i novega sveta dohajajo; ali plačati morajo svoto še precej visoko. Kdor pride iz Indije z obloženim parobrodom plača, ako hoče skoz sueški kanal, do 3000 f. Tako mi je kapitan povedal.

V „Port Said“ smo se pripeljali 31. marca ob 8. uri zjutrej. Bila je ravno nedelja in parobrod se je vstavil skoraj 2 uri; tako da nam je bilo mogoče sv. mašo biti v novi, tudi precej veliki farni Cerkvi sv. Eugenije, v kateri očetje sv. Frančiška službujejo.

Posebni čut me je obdal o hipu ko sem na stopniču velikega Altarja poklenil da bi sv. mašo pričel in tu na meji Azije in Afrike nekervavo daritev opravljal za žive i mrtve.

Po zajuterku, ki nam so mili sinovi sv. Frančiška tako ljubeznjivo, sicer prav v duhu njih sv. Očeta pripravili smo se nekoliko ogledali mesto, ki šteje še malo izdelanih hiš; vendar vredjene so vèe

ulice tega mesta, ki ima pa za se veliko prihodnost. Središče tega trasiranega bivališča je simetrično zdelana naprava, od ktere se razprostirajo kot žarki znamenjene ulice.

Zdaj pa le hitro na ladjo. Kot brumisti v nekterih evropskih mestah (Gorica je, kar to točko mestnega reda tiče, izgledna) so morskimi brumisti z svojimi ladjicami strašno nadležni. Za plačilo je treba se z njimi prepirati. Vendar ako mu daš ali tje verčič kolikor mu tiče in posebno če ga po širokih plečah treščiš, je popolnoma zadovoljen in ne zine več besedice.

Po 3 urah tiste nedelje odrine parobrod potem ko je par krat tako zajedal da ga je bilo ure daleč ališati. Ladja je spet prišla v svoj navadni tir ter začela drohljati, dokler jej ni kje iz kake imenitne morske postaje na proti prišel kaki morskii poveljnik Loce (Steuermann) z ladjico ki je velikanskemu parobrodu, svojo morskoo pravico i postavno mogočnost pokazal. Parobrod potihuje in se ponižuje ter se mu podverže in grè kamor mu ta poveljnik (Loce) kaže; on mu odkáže mesto kjer ima ostati in molčati.

Drugi dan, ko je sonce žarkeo poslalo skoz komej za edno ped široko, okroglo okence v par metrov dolgo in široko sobico (kabino), hitro smo na nogah, odpravimo svojo zjutrajno molitev; in hitimo na ladjino streho. O rajski razgled! O prelepa krasota! Ravno čez Jeruzalem vidiš sonce svoje zlate žarke razlivati. Ti rajski žarki v takem hipu srce, celo dušo celega cloveka prešinejo ga povzdignejo in prenesejo v nadzemeljske višave, ter ga živo spomnijo na besede evangelija „Ego sum lux mundi“. Jaz sem luč sveta. Tu je bil Jezus Kr. ki je zvelič

Dopisi.

Iz goriške okolice 27. maja. — Dopis v zadnji „Soči“ o plesu dasi je bil pisan na nasprotni strani goriškega mesta, daja tudi meni povod, navesti tu dogodek, ki se pripetuje vedno bolj razširjajočo se surovost med našo mladino vsled zloglasnih plesov. Vsa komu, ki biva blizu mesta, znana je žalostna sprememba dorasle mladine v zadnjih deset letih, in to moramo večinoma pripisovati plesom, katerih ni ne konca se kraja po vaseh blizu mesta. — Dogodek, kojega mislim navesti je ta: fantje neke vasi dobijo z navadne silo dovoljenje za ples; imeli so nekaj soldov v šepu, ki so jih srbeli. Nek pаметen hišen oče pa prepove svoji dorasli hčeri, da se ne sme vdeležiti plesa, hči pa venčarje na skrivaj uide na plešišče s pripomočjo, kakor trdijo, svoje lastne matere. Materu so še take, da iz nespametne alepe ljubezni pogostoma potuho dajajo otrokom, posebej pa hčeram. Ko oče zve da je hči odšla, gre na plešišče ter hoče svojega otroka na dom odpeljati. Pa glejte!... kaj zna vso mladina? Fantje se postavijo po robu in ko oče skuša siloma hčer odpeljati, sgrabijo njega in ga dobro naklestijo. Možje oženjeni, ki so zraven stali, in katerih ni bilo malo, mirno gledajo in nobeden se ne gane, da bi pomagal v bogomu očetu rešiti hčer, ali da bi saj fantom očitno tako surovost. Da bi oče še kaj hujega ne preстал, moral jo je potegniti brez svoje hčere na svoj dom.

V dotični vasi od nekdanj veliko plešejo, in vže od nekdanj vas ni na dobrem glasu radi surovega oholega postopanja in obnašanja nekotnih iz med prebivalcev. Lenuštvo in pohajkovanje se je vdomačilo v zadnjih letih — za tem pride hudo siromaštvo — in aleksandrovanje se svojimi žalostnimi nasledki. — Bog se vsmili!

S Krasu, 20. maja. Pretekle dni razdelilo je c. kr. kmetijsko društvo v Gorici naročeni bakreni-vitrijol.

Vinorejci! rabite ga pridno, o pravem času in brez skerbi ali strahu! Priporočajte ga pa tudi drugim, kot skušan, gotov in najbolj zanesljiv pripomoček proti strupeni rosi.

Poskušajte teh let dovolj dokazujejo, da jo bakreni vitrijol dobro in izdatno sredstvo. In tega nas gotovo prepričuje lansko poletje. Oni posestniki, ki so o pravem času in pravilno škropili, imeli so obilno vinoko letino; le veselje je bilo gledati zelene in z zdravim grozdem bogato obložene trte. Oni so pa tudi z veseljem o trgatvi grozde domu vozili, drugi pa žalostnega obraza listje spod trt grabili. N. katerim občinam je rosa vse uničila. Žalostno kar bilo je gledati polja in vinograde.

Pa — poreče kdo, vitrijol škoduje grozdu, vinu, trti, ljudem; še živina pogine, če tako perje in listje zaužije. — Prava je ta. Dragi mi! Bodi vendar pаметen! Ne goni le svojo! Kako bi c. kr. vlada kaj takega pripustila, dovolila in podpirala, kar bi škodovalo ljudem in živini? Je li to mogoče? Lani so v Gorici gotovo le tako grozde za, ki je bilo škropljen, ker družega zdravega in zrelega ni bilo dobiti za noben denar, pa nobenega ni ne glava bolela ne trebuh. Morda je tebe trebuh bolel, ker je bil prazen.

čavne žarke ljubezni in milosti po vseh delih sveta razlival. Koliko besedi in stavkov najdem v sv. pismu ino v Brevijarju, ki se popolnoma vjemajo z omenjenim razgledom na Jeruzalem.

Pri tako blagomnem utisu in radostnem premišljevanju, glej podnebje, glej solnce, glej kraj od koder nam je luč življenja zasvetila, pridemo 1. aprila po 14 urnem jadranju do obrežja sveže dežele. Parobrod se vstavi in mi gledamo še precej lepo, staro mesto Jaffa (Jope). Zanimivo je tudi to trgovsko mesto zato, ker je zavetje za Jeruzalem in skoraj za celo Palestino. Ali to zavetje je vse nasproti temu kar beseda reče. Nepokojujo skoraj vedno in nevarno. Valovi ki mečejo in vzdigajo kot peroc še precej velike barke (batele). Blizu obrežja so v morju skale med katerimi ladjice vodijo moruarji s krepkimi rokami ter branijo da se ladjica ob skale ne razbije. Naš svetli Cesar je bil o svojim popotovanju v Palestino to pot storil, ali zgrozivi se nad tem zavetjem je neki rekel, za milijon bi ne hotel se več dat prepeljati po tako razburjeni poti.

Jaffa je vže v sv. deželi. Navada je hvale vredna, da popotnik stopivši na svete tla poklekne ter poljubi zemljo po kateri je Sin Božji osebno hodil; zemljo katero je on posvetil z svojimi čudeži, z svojim navkom z svojo krvjo; jo je zapčatil z svojo smrtjo. Ali gneča tik morja je bila tolika da ni bilo mogoče ino tudi ne brez nevarnosti med tako razno-varnimi ljudmi se do tal pripogniti. Storili smo to y duhu hvaležno.

(Dalje prih.)

Če pa ne škoduje grozde, še manj bo vino, ki se kuha, prekuha in tedaj sčisti. Bodi brez skerbi, slušaj podduk in škropi, da ne boš samo vodo pil, ko žaba v luži.

Zdaj je okoli 300 let in morila je trte ravno taka bolezen. Trajalo je to več časa. V nekterih krajih prišli so ljudje čisto ob trte. In kaj so pa proti temu rabili? Skoraj ravno tako pomoč, kakor zdaj.

Prav, prav, porečeš, pa živina? Ne boj se nič. Povej mi, komu je goved, vol ali krava ali kaj drugega poginilo vsled tega? In vendar koliko mandanja živina ne použije! In prešči? — Nekje na Krasu je vol kmetu cel škaf za škropljene napravljene tekcčine popil. „Oh zdaj bo šel!“ „preč je z volom!“ so ljudje vpili. Ali — veselo se je naprej pasel, ko druga živina.

Le proč z strahom proč z skerbjo in ugibanjem! Živo zaupaj v božjo pomoč ter pomagaj si in — Bog ti bo pomagal.

Lenega čaka stergan rokal,
Palica beraška prazen bokal“.

Politični razgled.

Vsled cesarskega patenta od 23. t. m. so deželni zbori zgornje-avstrijski, solnograški, štajerski, koroški, bukovski, moravski, šlezjski in predarlberški razpuščeni in zaukazane nove volitve. Tem deželnim zborom bi šestletna doba, za katero so bili voljeni, potekla še le to poletje, a „Wiener Zeitung“ pravi, da so se radi tega pred časom razpustili, da se bodo mogle nove volitve vršiti ob času, ki je ljudstvu primernejši in prikladnejši. Iz tega se razvidi, da se bodo volitve vršile bržkone po vseh omenjenih kronovinah meseca junija ali prve dni julija. Za Štajersko so dnevi vže določeni: kmečke občine bodo volile 27., mesta in kupčijske zbornice 30. junija, veleposestvo pa 3. julija. Vso pozornost zavzema sedaj deželni zbor češki, ki se je sošel, kakor smo vže zadnjikrat poročali, 19. t. m. Vladni predlogi, tikajoči se češko-nemške sprave, so se izročili posebni komisiji, obstoječi iz 27 članov, in sicer 9 veleposestnikov, 8 Nemcev, 5 Staro- in 4 Mladočehov. Posvetovanja v tej komisiji se ne vrše tako gladko. Proti spravi so pred vsem Mladočehi; vsi mladočeški govorniki so v splošni debati o spravnihih točkah povdarjali, da take sprave, kakor se je njim predložila, ne morejo niti odobravati niti sprejeti, ter so predlagali, naj se o vseh vladnih predlogih preide kar na dnevni red. Izmed Staročehov bi nekateri želeli tu pa tam kako premembo; dr. Rieger je spravo na sploh zagovarjal, ker po njegovem mnenju je treba narediti konec narodnemu prepiru, in to se bode doseglo, ako se sprejmejo spravne točke, vendar si je dr. Rieger vže pri dunajskih posvetovanjih pridržal pravico staviti v zboru pri posameznih točkah kako premembo. Zastopniki veleposestva in nemški so za spravo, kakor je predložena. Vlada pa se je po namestniku grofu Thun izjavila, da bi ona le tedaj privolila v kako premembo svojih predlogov, ako bi se obe stranki v tem zjedini. Ko je bila splošna razprava o vseh predlogih končana, se je začela debata o posameznih spravnihih točkah, in sicer najprej o predlogu gledé razdelitve deželnega šolskega sveta v dva oddelka, češki in nemški, in o predlogu gledé ustanovljanja šol za narodne manjšine v okrajih z mešanim prebivalstvom. Po dolgi debati, ki je trajala skoz dve seji, je bil vladni predlog sprejet z vsemi glasovi proti glasom Mladočehov. Ker je še komaj spravna komisija sprejela le eden vladen predlog in ker se imajo sniditi vže 4. junija delegacije, potemtakem ni nikakor pričakovati, do bode mogel zbor razpravljati in sklepati o vseh vladnih predlogih vže v tem zasedanju, zato se bode vsa poravnava zavlekla do jeseni. To nameravajo tudi Mladočehi; če vže v komisiji o vsaki stvari govore na dolgo in široko in k vsaki točki govori vsak Mladočeh, ki je član le komisije, potem lahko sodimo, da v celem zboru, kjer sedi več mladočeških zastopnikov, ne bode govorenja ne konca ne kraja. Mladočehi so predložili dež. zboru blizu 2000

peticij. ki so došle iz raznih krajev in ki tirjajo, da naj zbor preide o celi spravi na dnevni red. Pri izbiranju sredstev, s katerimi da bi se dala zaprečiti poravnava in ostrašiti tisti Staročehi, ki so nekoliko omahljivi, Mladočehi tudi niso kaj izbirčni, in poslušujejo se celo laži. Tako je mladočeški poslanec dr. Vašaty trdil, da se je češki učenjaki in vseučilišni profesor dr. Randa izjavil, da bi bila ta sprava nesreča in grob za češko narodnost; koj drugi dan je dr. Rieger prečital v komisiji pismo, katero mu je poslal dr. Randa in v katerem ta zatrjuje, da iste ali enake besede niso prišle nikdar iz njegovih ust. — V zadnji javni zborovi seji je cesarski namestnik naznanil, da hoče vlada predložiti postavni načrt o spremembi splošnega volilnega reda za Pemsko; ako bode ta načrt osnovan na pravični podlagi, zna mnogo pripomoči k pomirjenju razburjenih duhov.

Ogrski državni zbor se vže dalj časa bavi s postavo o spremembi domovinske pravice, katero je sestavil levičarski poslanec Iraniji in v imenu svojih somišljenikov in Koršutovih privržencev predložil zboru. Sedanje ministerstvo se je odločno izreklo proti taki spremembi, vsled katere bi bil puntar Košut venderle ogrski državljani, če tudi noče priznati kronanega kralja in se njemu podvreči. Ministerski predsednik Szaparij je med drugim izjavil to le: „Ogrska je po državnem pravu monarhična država; kdor je ogrski državljani, je ob ednem podložnik kronanega kralja, in ta dva pojma se po mojem mnenju ne dasta drug od drugega ločiti. Ludovik Košut pa se je izjavil, da ni bil in da tudi zdaj ni podložnik kronanega kralja ogrskega. Košutu so tudi vse naše razmere nepostavnost. Jaz se le čudim, kako more človek, ki noče poznati postavnega kralja zahtevati od njega, naj bi njemu na ljubo postavodaja delala izjemo...“ Ker ima ogrski drž. zbor poseben hišen red in nobeden poslanec ne more predlagati konca debate, dokler je še kateri govornik vpisan, zato tudi ne bode prišlo še tako hitro do glasovanja, ker bodo skoraj gotovo levičarji veliko govorili.

**

Nemškega cesarja je zadela binkoštno nedeljo mala nesreča; ko se je namreč ta dan v kočiji lastnoročno vozil s princem Meiniškim v Potsdamu proti parniški postaji, se konj splašil, voz zadenc ob vogel, cesar skočil ven, princ pa se je prekucnil iz voza; visoka gospoda se sicer nista zelo poškodovala, vender si je cesar toliko nogo zvil, da je moral drugi dan ostati doma. — Cesar bode letos spet potoval v Rusijo, in to potovanje zna biti političnega pomena, ker ga bode spremljal, kakor nekateri listi zagotavljajo novi državni kancelar Caprivi. — Da se knez Bismarck po svojem odstopu pogovarja s tujimi časnikarji, kakor smo zadnjikrat poročali o njegovem pogovoru sè sodelovalcem francoskega lista „Matin“, je na berlinskem dvoru vzbudilo veliko nevoljo; in ker je knez še posebe delal opazko o cesarjevem potovanju v orijent, je nekda cesar nekemu članu vojaškega kabineta rekel: „To so hude patološke prikazni starosti in ni treba se nikomur več čuditi“, t. j. po našem rečeno: „stari Bismarck gre na otročji um“.

Francoski posl. Dreyfus je pred kratkim izdal brošurico, v kateri razpravlja in dokazuje, da mora Francija iz diplomatskih, gospodarskih in vojaških razlogov začeti vojsko z Nemčijo, ker prav zdaj je prišla prava ura, ko je Francija pripravljena za vojsko, Nemčija pa ne. Enako je mislil l. 1870 gotovo tudi Napoleon, pa vender so bili Francozi tepeni in pomandranji po nemški vojaški sili. Da pa vladna Francija vsaj za zdaj še ne misli na tako vojsko, povzamemo iz govorov predsednika Carnot-a, ki prav zdaj potuje po Francoskem in na razne nagovore povsod povdarja, da Francija potrebuje miru.

Pravda proti majorju Panici je skoraj kon-

čana, le sodnijska razsodba se še pričakuje, in ta boče vže izrečena, ko dobé čitatelji današnji list v roke. Iz končne obravnave se je pokazalo, da je hotel sam Panica postati bolgarski knez. Državni pravdnik je v svojem govoru priznal, da Panica in njegovi tovariši sicer niso nameravali kneza Koburškega vmoriti, ampak z ustajo odstraniti kneza in njegovo vladó. Državni pravdnik je končno predlagal, da naj se Panica in še dva druga tovariša k smrti obsodijo, drugi pa, ki so tudi bili zapleteni v to zaroto, naj se denejo v zapor in jim odloči kazen, kakoršno za take slučaje odmerja turška kazenska postava. Kako kazen bo za tožencem odločilo sodišče, objavimo v prihodnji številki.

Domače in razne vesti.

Nj. Prevzvišenost knezonadškof so kaker po navadi binkoštné praznike delili zakrament sv. birne, in sicer v stolni cerkvi oba praznika koj po pontifikalni sv. maši, v farni cerkvi sv. Ignacija na Travniku prvi praznik po popoldanski službi božji, in v svoji domači kapeli drugi praznik popoldan in v torek zjutraj; birmavajo pa tudi druge dneve v tej osmini, ako se kedc oglasi. Vseh birmancev je bilo 631, in sicer prvi dan 513, druge dneve pa 118.

C. in kr. namestnik vitez Rinaldini je bil prišel v torek v Gorico, da je predsedoval seji deželnega šolskega sveta; pri tej priliki je tudi več oseb sprejel v avdjenci.

Kranjska drž. poslanca, deželni glavar dr. Jož. Poklukar in kanonik Karol Klun sta bila te dni v Gorici; prvi je bil tukaj le v torek, drugi pa se je mudil dva dni in se vrnil v sredo zvečer v Ljubljano.

V. č. g. dr. Aloizij Faidutti, suplent v tukajšnjem osrednjem bogoslovskem seminariu, je 28. in 29. t. m. dolal izpit v dosego izpraznjene stolice sv pisma starega zakona.

Visoki dar. Presvitli cesar je podaril „Podpornemu društvu za slovenske visokošole na Dunaji“ 50 gld.

Truplo samomorilca Jož. Pichler-ja, gimnazijskega profesorja iz Ljubljane, so našli še le v torek v Soči in sicer, kaker se da soditi blizo istega mesta, kjer je bil skočil in se vrgel v Sočo.

Telefon v Gorici. Te dni smo imeli v rokah okrožnico, katero je mestno županstvo poslalo raznim meščanom in osebam v Gorici. Vseled te okrožnice namerava c. kr. poštno vodstvo v Trstu vstanoviti tukaj v Gorici telefonično stacijo združeno s telegrafom, ako se oglasi toliko naročnikov, ki bi se posluževali telefona, da se pokrijejo troški.

Ogenj je nastal preteklo sredo v hlevu krčme „Alil Aquila“ po domače „pri Mici“ v ulicah sv. Jvana; kako je ogenj nastal, se ne ve; bržkone je kedo kadil blizo sena in da ma je odpadla iskrica v seno in se to užgalo. Požarna straža je bila koj na mestu in ogenj omejila.

Nesreča. Anton Koban, hlapec v samostanu oo. Frančiškanov na Kostanjevici, je preteklo saboto tako nesrečno padel z nekega drevesa, da si je obe roki zlomil.

Baron Rodić, bivši namestnik v Dalmaciji, o katerem smo v zadnjem listu poročali, da je nevarno zbolel, je pretekli teden vmiel na Dunaji v 78. letu svoje dobe. Bil je hraber vojak in kot tak se je odlikoval pri raznih prilikah; posebno pa l. 1866 pri Kustoci in bil zato imenovan vitezom reda Marije Terezije; on je bil tudi, ki je l. 1869 s svojim previdnim ravnanjem in postopanjem pomiril razburjene duhove v Krivošiji in storil konec ustanku, katerega njegova prednika, generala Wagner in Auersperg, ni sta mogla zatreti. V priznanje njegovih zaslug imenoval ga je bil presvitli cesar svojim tajnim svetovalcem in tudi članom gosposke zbornice.

Mestno starešinstvo goriško je imelo v sredo sejo. Po mestu se je skoz več dni govorilo, da če biti seja viharna, ker na dnevnem redu je bilo poročilo tehničnega odseka o napeljavi pitne vode po načrtu Smrekejevem, in pa verifikacija novovoljenih mestnih starešin, pa vendar seja je bila mirna in kratka, kaker malokatera. Ko župan seja odpre, se najprej spomnja poroke nadvojvodnje Marije Valerije z nadvojvodo Francem Salvatorjem. Gorica — pravi dalje župan — je še pri vsaki priliki

pokazala svojo udanost lo presvitli cesarske hiše in to hoče storiti tudi zdaj, ter predlaga, da bi se pri tej priliki izročila posebna adresa Njih Veličanstvom in nadvojvodnji Mariji Valeriji in nadvojvodi Francu Salvatorju, in da na dan poroka izplača mesto 100 gld. za dve vbogi in zapuščeni dekleti, katera svota se ima vsako leto isti dan izplačevati v isti namen. Ta županov predlog je bil sprejet soglasno. Ko je imelo priti na vrsto omenjena poročila tehničnega odseka, naznanil župan, da ni poročevalca g. Nigris-a, ker je prav prejšnji dan izstopil iz mestnega starešinstva. Ta točka dnevnega reda tedaj odpade. Sledilo je še poročilo o volitvah, in glej! kar se ni bilo nadejati, potrdile so se izločive vseh novih starešin soglasno in brez ugovora. S tem je bila tudi seja končana in radovedno občinstvo, katerega se je bilo mnogo zbralo, ni imelo prilike gledati in slišati prizorov, kakoršne je pričakovalo.

Seja tržškega mestnega zastopa preteklo saboto je bila, kaker se da posneti iz došlih tržških listov, prav viharna in burna; le redkokedaj so slovenski in laški zastopni tako trdo skupaj trčili, kaker takrat. Na dnevnem redu iste seja je bil med drugimi točkami predlog šolskega odseka, da se na ljudski šoli v Škednji odpre četrti razred italijanskega oddelka. Tukaj so dobili italijanski zastopniki priliko, da so kaker gadje strastno napadli mestnega svetovalca J. v. Nabergoja zaradi njegovega govora, katerega je imel v državnem zboru 28. aprila pri točki „nadzarovanje šol“, kateri govor je tudi „Soča“ pohvalno omenila in po njegovi glavni vsebini tudi objavila v svojem dunajskem dopisu. Mestni odbornik dr. d'Angeli je pri tej priliki protestoval proti napadom posl. Nabergoja na mestno šolsko upravo in njenega predsednika in tudi proti trditvi, da Slovani sestavljajo tretjino tržškega probivalstva. Nabergoj na to odgovarja, da mestni svet nima nikaake pravice kritikovati njegovo delovanje v drž. zboru, ker za to, kar on tam dela, je odgovorom le svojim volilcem, nikakor pa mestnemu zastopu.

Prvi podpredsednik dr. Luzzatto, ki je pa ta dan predsedoval, tudi poprimo za besedo in se zahvaluje dr. d'Angeliju za obrambo proti napadom Nabergojevim, ki so bili strahopetni in za hitrom storjeni. Tu je treba pomisliti, da je prav ta dr. Luzzatto predsednik šolske uprave v Trstu. Na to pravi g. Nabergoj še onkrat besede za stvarni popravek in reče, da obžaluje, da se je predsednik tako izjavil, kajti kaj takega se ne prigodi v nobenem parlamentarnem zboru Evrope, ter protestuje proti takemu postopanju. Ko je pa predsednik odgovoril, da je odbor Nabergoj sam to povzročil s svojimi osebnimi napadi, zakliče Nabergoj, kuzoč na sedeže predsedništva: „To je predsedništvo! to je italijanska kultura! Pri teh besedah je nastal vriš in piš po dvorani in na galeriji med poslanci, in kričalo se: „Ven, von!“ „preklicati.“ Ko se je vihar nekoliko polegal, poprašja predsednik g. Nabergoja, ako misli preklicati, na kar ta izjavi, da on ni hotel žaliti italijanske narodnosti. S tem so se dukovi toliko pomirili, da se je mogla seja nadaljevati. — Dela tržških megoteev so slaba, zato se bojé luči.

V Niršavi na Češkem ustavili so rudniški delalci delo 19. t. m. ter hoteli drugi dan napasti rudnik, da bi tam poškodovali, kar jim pride pod roke. Vojaki so morali priti na pomoč in streljati na nje, ker se z lepa niso hoteli umakniti. Mnogo je težko ranjenih, in sedem je ostalo mrtvih.

Nesreča na železnici blizo Budapešte. Binkoštni ponedeljek stal je na kolodvoru postaje Csaba, pol ure od Budapešte, osebni vlak, da ob 10. uri 20 min. zvečer odrine proti Budapešti. Med tem pridrvi tovorni vlak po ravno tistem tiru od zadej, trešči va-nj in rezbije tri vozove. Štiri potniki so ostali mrtvi, 3 pa so bili težko ranjeni. — Vzrok nesreče pa je, da je bil prvi mašinist spanja truden in ni zapazil znamenja, ki je imelo tovornemu vlaku zabraniti vhod v kolodvor.

Kobilice požrešne, o katerih sv. pismo tolikokrat govori kaker o hudi kazni pokazale so se v okolici mesta Stanimaka, blizo Piiipopolj-na, v velikih tropah, — nadplule so vsa polja in že veliko škode napravile. Župan je zapovedal, da mora vsak čez 16 let stari človek vsaki dan nabrati 1 kilo kobilic pod kaznijo 5 frankov. Vseled tega je bilo že v malo dneh pokončenih 12 tisoč kilogramov kobilic. — Enaki ukazi bi tudi pri nas veliko škode po gorencah zabranili.

Enajstletni tožnik. — Dijak na Dunaji, 11 let star, tožil je sopriugo bogatega fabrikanta radi razžaljenja časti ker ga je imenovala roparskega paglavca. — Vseled obravnave 22. t. m. bila je žena kriva spoznana in obsojena v denarno kazen 3 gold.; zdaj je čast dotičnega fantalina gotovo rešena!

Ribja kuga. — V zalivu Novorosijek ob erom morji so obali čez in čez polne rib ki so pocrkale, in vseled tega je nastal taki smrad, da se je

bati kake kužne bolezni. Vlada je zapovedala ribe pobrati, in jih sežgati ali zagrebeti. Veliko so jih vže spravili, vendar še komaj za polovico.

Železnica skozi Palestino. — Sultan je dovolil angleškemu podjetniku, da zgradi železnico od D maska do morske luke Akre; koncesija velja tud za postransko železnico. — Vender enkrat! — Železnica bo veliko koristila kupčiji in prometu.

Klofuta pri poroki. — V Galacu na Ogrskem zbrani so svatje k civilni poroki pred mestnim županom. V trenutku, ko hoče dotični vradnik ženina vprašati medosebno zakonsko dovoljenje, nagloma pristopi izmed svatov romunski kapitan k ženinu ter mu da močno klofuto — iz jeze, da nevestine roke ni on dobil.

Imenitne predstave terplenja I. Kr. v Ober-Ammergau na Bavarskem se bodo letos vršile; žalibog znali so špekulanti iz Monakevega dobiti v nejem skoro vse gostilne v Ober-Ammergau; vseled tega je cena jedil in stanovanj močno poskočila.

Vabilo k občnemu zboru dne 4. junija 1890. Vseled sklepa glavnega odbora z dne 14. marca 1889 in občnega zboru z dne 20. marca 1890 pooblaštem se vabiti člani c. kr. kmetijskega društva k izrednemu občnemu zboru, kateri bo v sredo dne 4. junija t. l. ob 11. uri predpoludne v društvenem uradu. Dnevni red: Spomin na ustanovitvo c. kr. kmetijskega društva v Gorici dne 4. junija 1785. Predsednik Coronini.

Razstava. 14. maja bila je otvorjena na Dunaji in to v rotundi in v parku polegajo „občna gospodarska in gozdarska izložba“, kakoršne do sedaj še ni bilo. Nad sto pavilonom razne velikosti, velike in kraane stavbe kaker je naprimer gosposka hiša s prekrasno galerijo slik i t. d. prostorne stavbe za izložbo živine i t. d., vodometi, restavracije, pokužališča za vino, kavarne in glasbeni paviloni, nadalje gozdarske drevočnice, nasadi hmelja, sadni vrli i t. d. pokrivajo že danas krasni prostor. Vseled, bodisi strokovnjak ali ne, videl bode na tej izložbi mnogo poučnega in zanimivega. Da bode mogoče vse, kar bo na tej izložbi in drugih štirideset žnjo spojenih specialnih mašinskih izložbah videti, kaker tudi poskužnje z gospodarskimi stroji, uprežnimi voli, konjske dirke, izlete na znamenite velike posestva, obravnave mednarodnega gosp. in gozdarskega kongresa i. t. d. poplanti, za bodočnost ohraniti in posebno one, kateri iz tega ali drugega uzroka ne morejo izložbe obiskati, žnjo seznaniti, izhajati prišel je pod vodstvom obče poznatoga strokovjaka Hugo H. Hitschmann-a za čas izložbe poseben časopis „Land- und fortwirtschaftliche Zeitung“ jedenkrat na teden na velikem formatu obsegajoč 12 do 16 strani. Ta časopis naroči se lahko pri administraciji (Wieu, I., Dominikanerbastei) ter stane za čas izložbe to je od 14. maja do 15. oziroma 31. oktobra 5 fr. Na ta časopis, kateri bo gotovo jako zanimiv opozorujemo vsakega obiskovalca izložbe, kaker tudi onega, koji se za izložbo zanima.

„Dom in Svet“, list zabavi in pouku, prinaša v št. 5 naslednjo vsebino: V katakombah. — Enaki in različni poti. — Na grobeh. — Selska siika. — Prošlih let spomin. — Tih pozdrav. — Črtice o rokovajadih. — Nekaj porabnih mislij o slovenščini v govoru in pismu. — Slovstvo. — Cvetje in sad. — List izhaja dne 20. vsakega meseca na dveh polah in stane za celo leto le 2 gld., za pol leta 1 gld.

Učiteljski Tovariš, glasilo „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ ima v št. 10 sledečo vsebino: O zemljopisnem pouku. — Uredba učiteljskih plač na Kranjskem. — Učiteljske plače na Goriškem. — Kateremu otroku naj učitelj skazuje največjo ljubezen in potrpežljivost? — Iz šolske delarne. — Druga ekupšočna Zaveze slovenskih učiteljskih društev. — Nekaj črtic iz šolskega življenja v Kamniku v minulih toletjih. — Knjiga slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Književnost. — Vprašanja in odgovori. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Štev. 135

Op.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di Pietà) vstanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne 9. junija 1890 in naslednje, javna dražba (kant) norešenih zastav I. četr leta 1889 t. j. tiste, ki so bile vstanovljene meseca januarja, februarja in marca 1889.

V GORICI dne 1. maja 1890.

Po kratki rabi prekoristno zobno čistilo.

LEPOTA
zob
KALODONT F. A. SARG'S SOHN
— & CO. —

c. k. dvorni zalagatelj na Dunaju.

Dobiva se pri lekarničarjih parfumeurjih.
itd., 1 kos 35 kr. — V Gorici pri G. B. Pon-
tonija, A. de Gironcoli, lekarni Kürner in
G. Cristofolöttija.

Weisse Seidenstoffe von 60 kr.

bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 150
versch. Qual.) — vers. roben- und stückweise porto- u.
zollfrei das Fabrik-Dépôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflie-
ferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr.
Porto.

A. MAZZOLI

LASTNIK

**DROGERU V VIA DEI SIGNORI IN VIA
GIARDINO V GORICI**

ima veliko zalogo

bakrenega vitrijola

iz znane tovarne kemijskih izdelkov v Aussig na
Pemak. m. Morodajni visorejci priznali so, da je ta
bakreni vitrijol boljši kakor vsak drugi.

V zalogi dabi se tudi **Cement Portland** prve
vrste, iz slavnoznane tovarne g. Egger in Lüthi v
Kufstein; kakor tudi **rimski Cement** (Calee idraulica)
iz Weissbach. Ti dve vrsti „Cementa“ odli-
kujeta se od seh drugih, ki so sedaj v prometu.

Nadalje preskerbljen je **Carbolineum** t. j.
tekočina, ki je izvrstno preservativno sredstvo proti
mukrovi čerovini in goji lobi lesa; zlasti priporoča
se za reči, ki so izpostavljene vremenskim nezgo-
dam ali pa ki so pod vodo.

Ta „Carbolineum“ rabi se tudi z najboljšim vsp-
ehom proti nekaterim merčesom, ki posebno sadnim
drevesom veliko škodo d. lajo.

Vadno dobivajo se tudi raznovrstne oljnatc in
suhe barve, kakor tudi čopiči.

Cene so primerne in ni bati se nobenega
tekmovanja.

„Unio catholica“

vzajemni zavod za zavarovanje škod
na Dunaju, I., Bäckerstrasse 14.
kanceljovan vsled ministarske naredbe z dnem 28.
februarja 1889.

Zavod zavaruje:

Promakljivo in nepromakljivo premoženje proti
škodi po požaru, strali in eksploziji — za taka za-
varovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavaro-
valni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva
vzajemnih zavarovalnic. Vsled zveze z vzajemnimi
zavarovalnimi zavodi zamora „UNIO“ zavarovanja v
največi vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze
svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni
prebitok razdelil se bude med zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne po-
znato široko zavarovanje, namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu
ali razpoku. V to stroko spada one škode, katere
niso nasledki požara, temveč ki nastanejo vsled
drukih katerih-koli slučajev. K večležbi v tej zava-
rovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni
predstojniki.

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih za-
varovalnicah

zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

Vprašanja gledč zavarovanj blagovolijo naj
se podpisnemu glavnemu zastopu ali pa okrajnim
gospodom zastopnikom določiti.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim o-
sebam, katere se naj pisмено ali ustno pri podpi-
sanem glavnem zastopu oglašé. Za Gorico imenovali
smo gospoda M. Korsiča našim zastopnikom.

Ljubljana, meseca februarja 1890.

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani
za Kranjsko, Spodnje-Štajarsko in Primorsko.
JOSIP PROSENC.

VINSKE IN SADNE STISKALNICE

najnovejše sestave prav pripravne in za 20% bolj
močne kot druge.

NA DERŽAVNI SADNI RAZSTAVI NA DUNAJU

meseca oktobra 1888 kot naj-
boljše spoznane in s *Pervim*
darilom obdarovane.

MLINE za grozdje in
sadje
izgotovljajo in prodajajo

Ph. Mayfahrt et Co.

Fabriken landwirthschaftli-
cher u. Weinbau-Maschinen,
Eisengiesserei und Dampf-
hammerwerk

Dunaj II, Frankfurt a. M. u. Berlin N.

KATALOGI in usako pojasnilo na zahtevanje
gratis in franko.

— Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. —

Izdaten, stalen, postransk
dohodek si lahko prislužijo spo-
sobne in zanesljive osebe (do-
služenim žendarmom se daje pred-
nost), ki pridejo večkrat z občin-
štvom v dotiko.

Poprašuje se:
„G. S. 1890,“ Graz postlagernd.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travnik 6

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je po-
treba za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige
in drugo. Imam v zalogi tiskovine za občin-
ske vrade, šolske, molitvene knjige, liste ilu-
strovane in za modo, slovstvena dela vseh
strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno
in najcenejše.

Nadejaje se mnogih naročil se priporočam
z odličnim spoštovanjem

J. Pallich.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Teodor Slabanja

orebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.

priporoča se vladno pri visoko častiti du-
hovščini v napravo cerkvenih posod in
oročja najnovejše oblike, kot: monstrane,
kelihev itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji po-
zlati in posrebri. Na blagovoljno vprašanje
radovoljno odgovarja.

Pošilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Hübel urar na Travniku

v Gorici

ima veliko zalogo vsakovrstnih srebrnih in zlatih ur, katere o priložnosti, ko se deli

ZAKRAMENT SV. BIRME

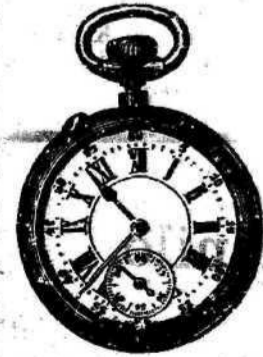
prodaja po tovarniški ceni.

Ure sreberne:

Cilinderca, ki se navije s ključem	stane gl.	7.50
„ remontoir, fine vrste	„ „	8.50
Ankorca, „ z dvojnim pokrovom	„ „	12.50
Cilinderca za ženske	„ „	9.50

Ure zlate:

Za možke, cilinderca, remontoir	stane gl.	24.—
„ „ ankorca, „	„ „	34.—
„ „ „ z dvojnim pokrovom „ „	„ „	44.—
„ ženske „ „	„ „	15.—
„ „ z dvojnim pokrovom	„ „	24.—

Za vsako prodano uro garantuje se **edno leto**. — Razun ur po imenovanj ceni dobijo
se v zalogi tudi druge sreberne in zlate ure po prav znižani ceni.

Se spoštovanjem
E. Hübel.

Nelle tutte traffiche nonché negozi di galanteria.

Deposito generale: OTTO KANITZ & Co., VIENNA.

V samih osmih letih po iznajdbi
na stotine priznanj pridobila si je:
**Rih. Gaertner-jeva tekoča fran-
coska likavna mast za čevlje.**

V eni minuti svetijo se čevlji
kot zrcalo, ne da bi jih krtačil.
Pomažejo se čevlji samo s to mastjo in v trenutku
postanejo in ostanejo tudi črni in svetli saj za 8
dni. Mokrota jej nič ne škodi, da ta mast zabrani
cečd, da se čevlji tako lahko ne premočijo. Priporoča
se posebno veleč. duhovščini, p. u. oficirjem, oskrb-
nikom, logarjem in sploh vsakemu. Pri c. in kr. vo-
jakih je že davno v navadi. — Tudi konjska oprava
čisti se lepo s tem mazilom.

Pošilja se prosto pošt.: 2 skl. za 1.30, 6 skl. za
3 in 12 skl. za 4.80.

Kemična tovarna RIH. GAERTNER, c. in kr.
vojni eskerbovalec, Wien, Giselastrasse 4.

Prodaja se pri večih kupcih, usnarjih in čevljarjih.
V Gorici ima zalogo: EMILIO GENTILI, Via
Signori.